

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2022-09-13

Diarienummer:
SCN-2022-00613

Handläggare:
Kerstin Karlsson

Projekt Mini Sävja - Delrapport för våren 2021 till våren 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** lägga delrapporten till handlingarna.

Ärendet

I socialnämndens och kulturnämndens verksamhetsplan för 2021 återfinns åtgärder för att bryta kriminellt och normbrytande beteende i mellanstadiet. Under 2021 fick kultur- och socialförvaltningen i uppdrag av respektive nämnd att kartlägga behov och genomföra de insatser man finner möjligt i stadsdelen Sävja. Målgruppen är barn och familjer till barn i årskurs 4 och 5 i området. I denna delrapport presenteras åtgärder som har genomförts från våren 2021 till våren 2022.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelning barn och ungdom insats.

Föredragning

Målsättningen med projektet, som kallas Mini Sävja, är att föräldrar och barn ska kunna påverka de val och former av fritidsaktiviteter och föräldrastöd som finns att tillgå. Projektgruppen har bestått av medarbetare från kulturförvaltningen och socialförvaltningen.

Initialt kartlades behoven av fritidsaktiviteter och de föräldrastöd som finns i området Sävja. Exempelvis kartlades vilka föreningar som är verksamma och vilka behov yrkesverksamma, barn och föräldrar ser för barnens fritidsaktiviteter.

I och med pandemin var det svårt att genomföra aktiviteter, då projektet själva var begränsade i gruppantal och fysiska träffar. Därför genomfördes inte någon aktivitet under höstterminen 2021, men flera aktiviteter genomfördes under vårterminen 2022.

Inom kort kommer en uppföljande workshop genomföras med yrkesverksamma i Sävja, då de som deltog uttryckte ett behov av det för att bredda sin kunskap samt att öka samverkan i området för barnens bästa. Det finns också en vilja att fortsätta ha aktiviteter för barn på kvällstid, alternativt vid enstaka helgtillfällen. Det finns också en förhoppning om att kunna delta på föräldramöten och samla föräldrar under höstterminen 2022, för att på så vis kunna informera föräldrar om föräldrastöd och lyssna in behov.

Ekonomiska konsekvenser

Budget ligger i fas utifrån respektive nämndbeslut och det ekonomiska beslutsunderlaget. En del av budget är avsatt för projektanställning av personal i respektive verksamhet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad den 13 september 2022
- Bilaga 1, Projekt Mini Sävja - Delrapport

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Socialförvaltningen
Delrapport

Datum:
2022-07-05

Diarienummer:
NNN-20##-####

Sammanställt av:
Beatrice Johansson för arbetsgruppen och projektledning Mini Sävja

Version/DokumentID: 1:1

Projekt Mini Sävja

Delrapport för våren 2021 till våren 2022

Innehåll

Beskrivning av projektet.....	4
Bakgrund	4
Syfte med projektet	4
Målsättning.....	4
Projektgrupp	5
Beskrivning av projektets deltagare	5
Effektmål och uppföljning	5
Effektmål 1	5
Effektmål 2	5
Effektmål 3	5
Uppföljning	5
Resultatredovisning för 2021–2022.....	5
Yrkesverksamma i Sävja.....	5
Samtal med elever och deras vårdnadshavare.....	6
Statistik och aktuell information	6
Julmarknad dec 2021, Sävja cykeldag april 2022 & Sävjadagen maj 2022	8
Utbildning.....	9
Mini Sävja.....	9
Marknadsföring.....	9
Prova på-dag	9
Kvällsöppet för årskurs 4-5	10
Tisdag 19/4	10
Tisdag 26/4	10
Tisdag 3/5	10
Tisdag 10/5 och föräldrakväll.....	10
Workshop för yrkesverksamma i området, 24/5.....	10
Resultat i förhållande till måluppfyllelse.....	11
Kartläggning av behov av fritidsaktiviteter och föräldrastöd	11
Barn aktiva i föreningsaktiviteter och inskrivna i fritidsklubben	11
Utbildning för medarbetare	11
En gemensam aktivitet per termin riktad till målgruppen	11
Resultat i förhållande till effektmål.....	12
Effektmål 1.....	12
Effektmål 2.....	12
Effektmål 3.....	12
Implementering i verksamheterna	13
Följsamhet i tids och aktivitetsplan.....	13
Följsamhet till budget	13

Fortsattplanering av verksamhet under det sista projektåret	14
Referenser	14

Beskrivning av projektet

Nedan följer en beskrivning av projektet där projektets bakgrund, syfte, målsättning, projektgrupp, projektets deltagare samt effektmål och uppföljning.

Bakgrund

I socialnämndens och kulturnämndens verksamhetsplan 2021 återfinns åtgärder att bryta kriminellt/normbrytande beteende i mellanstadiet. Under 2021 påbörjas arbetet i stadsdel Sävja för att under våren 2022 utvärderas. De båda nämnderna har givit uppdrag till Kultur- och socialförvaltningen för att kartlägga behov och genomföra de insatser man finner möjligt. Målgruppen är barn och familjer till barn i årskurs 4 och 5 i området Sävja.

Att tidigt identifiera barn och unga i riskzon för att utveckla ett kriminellt beteende är av största vikt. Att fånga dessa familjer och kunna erbjuda relevanta stödinsatser i tid kan vara avgörande för en gynnsam utveckling. Risk- och skyddsfaktorer är faktorer som ökar eller minskar risken för ohälsa. Att i samverkan arbeta strukturerat för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer hos barn och unga är centralt. Exempel på en skyddsfaktor för barn och unga är att vårdnadshavare får tillgång till föräldrastöd och därmed hjälp att möta barnet på ett adekvat sätt. Det påverkar såväl barnets hälsa, skolprestationer som möjlighet till god självreglering. En annan skyddsfaktor är att barn och unga har tillgång till strukturerade fritidsaktiviteter, något som stärks av BRIS rapport från 2022. I rapporten beskriver den att insatser behöver skapa förutsättningar för den unge att välja andra typer av aktiviteter än i riskmiljöer, och att öka närvaron av vuxna och på så vis skapa trygghet och struktur i miljön där den unge vistas. Exempel på riskfaktorer blir då det omvända i exemplen ovan, att vårdnadshavare inte erbjuds stöd och att barn och unga saknar strukturerade fritidsaktiviteter och avsaknad av trygga vuxna.

Barnrättsperspektivet stärks då både barn och föräldrar involveras i arbetet med målsättningen att förbättra situationen för både barn och deras familjer. Jämställdhetsperspektivet finns med i det dagliga arbetet i de båda förvaltningarna och även i denna åtgärd, där kön synliggörs i kartläggning och medvetet styr genomförande.

Syfte med projektet

Syftet är att hitta former för att föräldrar och barn ska kunna påverka de val och former av fritidsaktiviteter och föräldrastöd som finns att tillgå.

Målsättning

Kartläggning av behov av fritidsaktiviteter och föräldrastöd.
Fler barn aktiva i föreningsaktiviteter och fler barn inskrivna i fritidsklubben.
8st antal medarbetare har deltagit i utbildning.
En gemensam aktivitet per termin riktad till målgruppen.

Projektgrupp

Projektgruppen bestod från början av fyra medarbetare från Kulturnämnden, men kom sedan att representeras av tre medarbetare. Projektgruppen har också tre medarbetare från Socialnämnden, där en medarbetare har en anställning på 50 procent kopplat till projektet. Resterande medarbetare från Kulturnämnden och Socialnämnden har ett grunduppdrag i sin anställning inom respektive verksamhet, med fokus på projektet.

Beskrivning av projektets deltagare

Barn i årskurs 4 och 5 i området Sävja samt vårdnadshavare till barnen.

Effektmål och uppföljning

Effektmål 1

Att alla barn och familjer i årskurs 4 och 5 i Sävja känner till vilka insatser som finns och blir delaktiga i att framföra sina önskemål om andra former och innehåll i fritidsaktiviteter och föräldrastöd.

Effektmål 2

Att barn och familjer i årskurs 4 och 5 som har behov tar del av insatser inom fritid och föräldrastöd.

Effektmål 3

Att skola, Fritid och Ungdomsjour har nära samverkan och kan anpassa sina verksamheter till att möta behov hos barn och familjer i området.

Uppföljning

Uppföljning av projektet planeras utöver denna delrapport att följas upp efter projektets avslut för utvärdering.

Resultatredovisning för 2021–2022

Början av projektet ägnades åt att samla in information från elever och till viss del vårdnadshavare, samt från yrkesverksamma i området för att kartlägga behovet av fritidsaktiviteter och föräldrastöd.

Yrkesverksamma i Sävja

Mötena med yrkesverksamma samt en nyckelperson i området bestod av att både informera om projektet samt att inhämta information om området i helhet och hur de yrkesverksamma uppfattar barns fritid i Sävja. Frågor som ställdes var bland annat ”vad tänker du om barnens fritid i Sävja” samt ”vad upplever du är viktigt för föräldrar i Sävja?”. Frågorna ställdes i fokusgrupper där flera verksamheter deltog samtidigt. De

verksamheter som deltog var Nattvandring, Stordammensskolan, familjeenheten, personal från biblioteket och kyrkan samt representant från Frötuna Innebandy och fotbollsföreningen Onside. Samtliga verksamma i området. Ett möte med en nyckelperson som varit verksam i området länge, både som privatperson men också yrkesverksam, genomfördes också med samma frågor som till de yrkesverksamma i området.

Sammanfattningsvis menade de yrkesverksamma att fler barn behöver ha mer strukturerade fritidsaktiviteter efter skoltid. En del menade att många barns föräldrar inte har råd med aktiviteter samt att det finns brist på aktiviteter att delta på i Sävja. Många uttryckte ett behov av att nå barnen och föräldrarna innan barnen blir tonåringar, då de menade att barnen blir svårare att nå under tonåren. Nyckelpersonen vi intervjuade uttryckte att barnens kompisar är viktiga och att det kan vara gynnsamt att inte ha för stränga åldersregler, då risken finns att projektet skulle tappa flera barn om deras vänner som exempelvis är ett år äldre inte kan delta. Nyckelpersonen påpekade också vikten av barnens delaktighet och att inkludera ungdomarna i Sävja för att nå de barnen i Sävja. Vikten av tillgänglighet för alla, kostnadsfri aktivitet och att synas/skapa relation pratade samtliga vi intervjuade om.

Samtal med elever och deras vårdnadshavare

Vi träffade också över 100st elever i årskurs 3 till 5 på Stordammen under vårterminen samt höstterminen av 2021, och i samband med det hade viss kontakt med ca 10st vårdnadshavare. Frågor som ställdes till eleverna var bland annat ”vad skulle du vilja göra på din fritid?”, ”om du inte gör det du vill göra, varför gör du det inte idag?” och ”om du fick önska helt fritt kring ditt Sävja och din fritid, vad skulle du önska?”. Frågor som vårdnadshavare fick var exempelvis ”vad brukar dina barn göra på fritiden?” och ”vad önskar du att dina barn gjorde på fritiden?” samt ”vad är viktigt för att du ska må bra som förälder?”. Elevernas svar var framförallt att vara med vänner, spela tv-spel och delta i olika sporter, så som fotboll, gymnastik, innebandy, dans och basket. Elevernas svar på vad som hindrar dem att sysselsätta sig på fritiden var framförallt att vuxna inte har tid, möjlighet att stötta upp, sätter regler eller att eleverna själva inte orkar på grund av trötthet eller lång skoldag. Samtliga elever uttryckte också sig vara hindrade av pandemin. När det kom till frågan om att önska fritt kring Sävja hade eleverna många förslag, allt från en bio i Sävja, till att vara med djur och att få lära sig programmering. De vårdnadshavare som vi kom i kontakt med via telefonsamtal i samband med att vi pratat med deras barn i skolan uttryckte att de önskade att deras barn hade bra vänner, satt mindre vid datorn och inomhus och att de tyckte det var viktigt med kontakt med andra föräldrar och att deras barn mådde bra.

Statistik och aktuell information

Under årets gång har vi också med hjälp av statistik och att inhämta aktuell information skapat oss en bild av Sävja. Vi har använt oss av offentlig information, exempelvis av kommunens trygghetsundersökning gjord 2020 i Sävja, där Norra Sävja inte skiljer sig särskilt långt ifrån Uppsala tätort i exempelvis förtroende mot kommunen, polis och brandkår, medan Södra Sävja skiljer sig mer, utöver förtroendet för brandkåren. Orsaker till varför vi tittat på trygghetsstatistik och förtroendet för myndigheter kan ge ett perspektiv på om området är mottagligt för projekt där

exempelvis kommunen är ansvarig, samt ger också en indikation på om det finns en social skyddsfaktor i området att boende reagerar och agerar vid brott och liknande.

Förtroende för...	Norra Sävja	Södra Sävja	Uppsala tätort
Kommunen	60%	57%	65%
Polisen	74%	67%	72%
Brandkåren	72%	76%	80%

Enligt rapporten Utsatta områden - sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser (Polisen, 2015) är betydelsen av tillit inom grupper i bostadsområdet också en viktig social skyddsfaktor, då en lägre grad av tillit till andra boende, gör det svårare att hantera situationer i området. I tabellen nedan från trygghetsundersökningen kan vi dock se att Sävja inte skiljer sig från Uppsala tätort nämnvärt:

	Norra Sävja	Södra Sävja	Uppsala tätort
Litar på andra boende i området	80%	79%	82%
Boende i området är hjälpsamma mot varandra	78%	83%	78%

I och med att förtroendet för kommunen är lägre i Sävja än i Uppsala tätort, har vi därför under projektets gång valt att fokusera mycket på att skapa kontakt och synas i området för boende och yrkesverksamma, som en del av det förebyggande arbetet inom projektet. Samtidigt kan vi anta på resultatet från trygghetsundersökningen att tilliten till andra boende i området är det en styrka och skyddsfaktor i området Norra och Södra Sävja.

Tidigt tog vi kontakt med kommunens utvecklingsstrateg för att skapa oss en bild av föreningslivet i Sävja, som svar fick vi att det under våren 2021 fanns följande föreningar verksamma i Sävja:

- Uppsala Kurd FK
- Danmarks IF (där i även Projekt Onside)
- KFUM Uppsala basket
- Frötuna innebandy
- Uppsala Handbollsklubb

I och med att projektet utgår från barn som går årskurs 4-5 kan det vara viktigt att också se hur ungdomarna i området mår och exempelvis vilka vanor de har, som kan innebära risk för kriminalitet och drogmissbruk, för att få en indikation om årskurs 4-5 eventuella framtid. Vi valde därför också att titta på Liv och hälsa undersökningen för årskurs 7 kopplat till Sävja och Stordammen. Resultatet visade bland annat att eleverna i årskurs 7 inte skiljer sig mer mot andra ungdomar i Uppsala kommun. Exempelvis svarar 80,6% av eleverna att de mår bra i årskurs 7 på Stordammen och 73,4% i årskurs 7 i kommunen. 88,9% på skolan av årskurs 7 elever svarar att de aldrig har druckit alkohol, motsvarande svar för årskurs 7 elever i kommunen är 82,9%.

Den bild som yrkesverksamma i området delade gällande de boende i Sävjas ekonomiska situation bekräftas till viss del av den Sociala kompassen, en rapport från Uppsala Region (2018). Den kartlägger att Nordöstra Sävja, Södra Sävja, Mellersta Sävja och Nordvästra Sävja har en viss andel högre ekonomiskt bistånd i jämförelse med andra områden, framförallt Nordöstra Sävja och Mellersta Sävja som har 8,1% samt 9% som har ekonomiskt bistånd i jämförelse med Nordvästra Sävja och Södra Sävja som har 4,3% respektive 4,9%. Kompassen visar också att områdena har en förvärvsinkomst som rör sig mellan ungefär 260 000 och 314 000, vilket går att jämföra med den grupp som Sävja tillhör i kompassens analys (Ljuslila) där genomsnittet för förvärvsinkomsten ligger på 250 000. Det är dock viktigt att ha i åtanke att alla barn som växer upp i ett område eller ett hem med lägre socioekonomisk status inte utvecklar ett normbrytande beteende (BRIS, 2022), utan att det finns som nämnt under rubriken Bakgrund, flera riskfaktorer än så för att ett normbrytande beteende ska utvecklas. Exempelvis avsaknad av strukturerade fritidsaktiviteter och trygga vuxna.

I samband med att vi undersökte Sävja som område tittade vi också på antal elever som inte är placerade på fritidshem eller fritidsklubb på de mellanstadie- och lågstadieskolor som finns i området, från 2021-04-15:

- Uppsävja skolans årskurs 3, har 39,3% elever som inte är placerade på fritidshem eller fritidsklubb, samt 87% i årskurs 4.
- Stordammen skolans årskurs 3, har 37,5% elever som inte är placerade, samt 48,3% i årskurs 4.
- Nåntuna skolans årskurs 3, har 10% elever som inte är placerade, samt 85,2% i årskurs 4.

I jämförelse med årskurs 3 som har 29,6% av Uppsalas totala skolelever som inte är placerade i fritidshem eller fritidsklubb, motsvarande siffra i årskurs 4 är 52%.

Julmarknad dec 2021, Sävja cykeldag april 2022 & Sävjadagen maj 2022

Under projektets gång har fritidsgården Sävja och ungdomsjouren arbetat på att vara synliga i området för att skapa relation med de som bor där och är yrkesverksamma där. Utöver det dagliga arbetet på fritidsklubben och fältarbetet har verksamheterna varit synliga och deltagit på Sävjas julmarknad under vintern 2021, Sävjas cykeldag samt Sävjadagen under våren 2022. Under julmarknaden deltog fritidsklubben med öppen aktivitet i Sävja för de barn som ville delta i årsk 3-6, ungdomsjouren deltog med tält och att vara synlig på plats tillsammans med Nattvandrare. Sävjas cykeldag anordnades av Uppsala Hem, där personal från ungdomsjouren deltog tillsammans med Nattvandrare. Även fritidsklubben kom dit med barn de hade på klubben och deltog i aktiviteterna, exempelvis ponnyridning. Under Sävjadagen deltog ungdomsjouren med att vara synliga och prata med de barn och föräldrar, samt yrkesverksamma på plats. Fritidsklubben hade öppet och hade bjudit in Riksidrottsförbundet (RF-SISU) som deltog med deras rörelsebana, som barnen fritt fick prova på.

Utbildning

Under året åkte samtliga projektansvariga på utbildning i Kriminalitet som livsstil. Utbildningen syftar på att skapa medvetenhet hos yrkesverksamma i vilka faktorer som ligger bakom kriminalitet och hur programmet Kriminalitet som livsstil går att arbeta med en ungdoms eller vuxenpersons kriminalitet. Utbildningen bidrog till en bredare kunskapsbas i arbetet med projektet, däribland vilka orsaker som kan ligga bakom socialt nedbrytande beteende och vilka tankemönster som ligger bakom vissa beteenden hos ungdomar och vuxna som utför kriminella handlingar.

Mini Sävja

Under projektets gång har namnet Mini Sävja vuxit fram och i slutet på våren 2022 valde vi att skapa ett konto på [Instagram](#) och [Facebook](#) med namnet Mini Sävja för att sprida information till barn och föräldrar gällande projektet och olika aktiviteter.

Marknadsföring

Under projektets gång och inför aktiviteter har vi regelbundet använt oss av olika kanaler för att nå barn och föräldrar. Vi har använt oss av Unikum, som är ett kommunikationsprogram som skolan använder sig av för att nå ut med information till föräldrar. I Unikum har vi delat information om att vi kommer att träffa elever i klasserna och prata om deras fritid, samt delat information i samband med olika aktiviteter. Inför aktiviteter har vi också gått ut och informerat barnen i klasserna direkt och skickat med dem fysiska inbjudningar att ta hem till föräldrar, samt delat i facebookgruppen ”Vi i Sävja”, gjort inlägg på fritidsgårdens instagram samt satt upp information i skolan, på bibliotek och på Sävja Kulturhus. Vi har i marknadsföringen vänt oss till elever i åk 3-5 på Stordammen skola, Nántunaskolan samt Uppsävjaskolan. Inför aktiviteter har vi också använt oss av fastighetsägare i området, Uppsala Hem, för att rikta information via deras kanaler till de boende i Sävja.

Prova på-dag

Under vårterminen 2022 valde vi att satsa på aktiviteter för barnen i Sävja, i samband med att många restriktioner från pandemin släppte och vi hade börjat etablera en kontakt med många barn utifrån våra klassbesök. Vi började med att anordna en prova på-dag, en söndag den 13e februari, under tre timmar. Dagen valde vi utifrån att ha något att erbjuda de barn som inte åkt iväg under helgen inför sportlovet som skulle börja på måndagen. Inför dagen gick vi runt och informerade i årskurs 3-5 på Stordammen, Nántunaskolan samt Uppsävjaskolan, totalt delade vi ut ungefär 175st inbjudningar. Några av de barn som kom, hade också blivit inbjudna via kontakter med deras äldre syskon som personal i arbetsgruppen haft kontakt med. Vi bjöd på korv och bröd till alla barn och föräldrar, totalt gick det åt 150st korvar. Under timmarna var det framförallt styrd verksamhet och till viss del öppet att fritt att ägna sig åt pingis och biljard i Kulturhusets uppehållsrum. Utöver att fritidspersonal höll aktivitet för barnen där de lekte olika lekar och spel, var även representant från UTK hallen på plats samt representant från Game of Change. UTK höll i prova på-tennis för ca 75st barn och Game of Change höll i prova på-dans och musikal för ungefär 30st barn. Totalt deltog ungefär 90-100st barn på söndagen, många kom själva och ett mindre antal hade med sig föräldrar, varav ungefär 10-15st föräldrar stannade kvar under dagen. Totalt deltog tre personal från fritidsverksamheten och tre personal från ungdomsjouren. De flesta

barnen kom runt kl 15.00 och stannade till 17.30-18.00 och uttryckte att de haft roligt. Både föräldrar och barn uttryckte positivitet och önskade att det skulle komma fler tillfällen.

Kvällsöppet för årskurs 4–5

Senare under vårterminen 2022 utformades konceptet av att ha kvällsöppet för årskurs 4–5 för att kunna erbjuda en öppen ingång till fritidsklubben i Sävja. Följande datum och tid var de tillfällena som fritidsklubben hade öppet för barn i årskurs 4-5: 19/4, 26/4, 3/5 10/5 mellan kl 18-20. Under samtliga tillfällen bjöds det på mat för de som deltog och aktiviteterna var styrda av personal.

Tisdag 19/4

Denna kväll ordnade fritidspersonalen med olika aktiviteter och lek för ungdomarna både inomhus och utomhus. Personal från fritid och ungdomsjouren hade också fotopromenad med några ungdomar, där de fick prova på och lära sig att fotografera. Ungefär 13st barn deltog.

Tisdag 26/4

Den här tisdagen erbjöd vi uppdragsjakt, där barnen fick tillsammans i lag lösa olika uppdrag som var utplacerade runtomkring fritidsgården. Uppdragen bestod av både samarbetsövningar men också kluriga frågor kopplade till barns välmående, som exempelvis var barn kan ringa när de behöver prata med en vuxen om hur de mår och inte vill prata med någon de känner (rätt svar: BRIS). Även denna gång provade några barn på att fota och lära sig hantera en kamera. Ordningsvakt och polis var inbjudna att delta under denna dag, men hade inte resurser att delta. Ungefär 15st barn deltog denna gång.

Tisdag 3/5

RF-SISU deltog med deras rörelsebana och barnen fick springa av sig och tävla mot varandra i vem som fick snabbast tid på banan. Under middagen kom även brandförsvaret på besök och åt pizza med barnen, därefter fick barnen titta på brandbilarna och lära sig lite om utrustningen som tillhör bilarna. Ungefär 17st barn deltog.

Tisdag 10/5 och föräldrakväll

Sista tillfället bestod av både fritidsöppet för barnen och föräldrarna. Fritidsgården Allis var på plats och anordnade olika aktiviteter för barnen, bland annat balansgång och sumobrottning. Föräldrarna erbjöds en föreläsning av familjeenheten om utmaningar i föräldraskapet, där de bland annat visade en film från föräldrautbildningen COPE. Nattvandrarerna i Sävja och Jobb- och utbildningscenter var också på plats för att informera om deras verksamheter. Ungefär 26st barn deltog och ungefär 10st föräldrar var på plats.

Workshop för yrkesverksamma i området, 24/5

Under våren 2022 genomfördes även en workshop för yrkesverksamma i området, över 20st verksamma deltog i workshopen som var på två timmar i Kulturhuset i Sävja.

Workshopen syftade till att skapa medvetenhet och kunskap hos de som deltog, samt att gemensamt diskutera olika sätt att hantera situationer med barn och socialt nedbrytande beteenden. Utformandet av workshopen utgick från kursen Kriminalitet som livsstil och den kunskap och de perspektiv som kursen förde med sig. De som deltog på workshopen var yrkesverksamma som på något sätt i sitt arbete kommer i kontakt med barn och föräldrar i Sävja. Det var representanter från bibliotek, kyrka, fritidsgård, Kulturcentrum, jobb och utbildningscenter samt skola. Även områdespolis deltog under workshopen för att prata om det förebyggande arbetet med ungdomar och vikten av att yrkesverksamma kontaktar polis och socialtjänst i det förebyggande arbetet. Vilket BRIS i sin rapport från 2022 uppmärksammar vikten av vuxnas ingripande om någon bryter mot reglerna för det förebyggande arbetet, det skapar trygga uppväxtmiljöer för barn och unga.

Resultat i förhållande till måluppfyllelse

Under denna rubrik presenterar vi hur projektets resultat sett ut i förhållande till projektets måluppfyllelse under vårterminen 2021 till vårterminen 2022.

Kartläggning av behov av fritidsaktiviteter och föräldrastöd

Under projektets gång har vi påbörjat att kartlägga behoven av fritidsaktiviteter och de föräldrastöd som finns i området Sävja. Exempelvis har vi kartlagt vilka föreningar som är verksamma och vilka behov yrkesverksamma, barn och föräldrar ser för barnens fritidsaktiviteter. I samband med att vi haft kontakt med flera yrkesverksamma som vänder sig till föräldrar, kan vi också konstatera hittills att de föräldrastöd som finns är familjeenheten samt Jobb och utbildningscenter och Språkcafét som Svenska kyrkan håller i.

Barn aktiva i föreningsaktiviteter och inskrivna i fritidsklubben

Vi har i nuläget inte sett över om fler barn blivit inskrivna i fritidsklubben eller i föreningsaktiviteter i området.

Utbildning för medarbetare

8st antal medarbetare har deltagit i utbildningen Kriminalitet som livsstil.

En gemensam aktivitet per termin riktad till målgruppen

I och med pandemin har det varit svårt att genomföra aktiviteter, då vi själva varit begränsade i gruppantal och fysiska träffar, därför har inte någon aktivitet genomförts under höstterminen 2021, men flera aktiviteter har genomförts under vårterminen 2022.

Resultat i förhållande till effektmål

Nedan presenteras de effektmål som sattes i början av projektet och hur projektets resultat ser ut i jämförelse med målen efter halva projekttiden, det vill säga under vårterminen 2021 till vårterminen 2022.

Effektmål 1

Att alla barn och familjer i åk 4–5 i Sävja känner till vilka insatser som finns och blir delaktiga i att framföra sina önskemål om andra former och innehåll i fritidsaktiviteter och föräldrastöd.

Under projektet har vi pratat med de barn som går årskurs 3-5 i skolor i Sävja. Vi valde att inkludera även årskurs 3 då de under projektets gång kommer att börja årskurs 4 och kunna ta del av aktiviteter som anordnas i samband med Mini Sävja. Vi har lagt stort fokus på barnens delaktighet i våra samtal med barnen och i utformandet av aktiviteter i den mån som varit möjlig. Föräldrar har varit svårare att nå och vi hade en förhoppning om att kunna delta på föräldramöten under höstterminen, men på grund utav pandemin har föräldramöten uteblivit. Till viss del har vi dock nått föräldrar i samband med att vi deltagit på dagar som Sävjadagen och varit synliga i området, samt i aktiviteterna och på föräldrakvällen.

Effektmål 2

Att barn och familjer i åk 4–5 som har behov tar del av insatser inom fritid och föräldrastöd.

Vi har i våra aktiviteter anpassat dem för att de ska vara kostnadsfria och tillgängliga för alla. Vi har också haft i åtanke att anordna aktiviteterna i samband med sportlov och på vardagskvällar, när barn som redan har fritidsaktiviteter att tillgå går på dessa, medan barn som inte har den möjligheten istället då kunnat delta på våra aktiviteter. Vi har dock inte kartlagt eller undersökt enskilda barns livssituationer utan barn som dykt upp har fått delta, då alla barn gynnas av en meningsfull fritidsaktivitet.

Effektmål 3

Att skola, Fritid och Ungdomsjour har nära samverkan och kan anpassa sina verksamheter till att möta behov hos barn och familjer i området.

Under projektets gång har fritidspersonal och ungdomsjour upparbetat en samverkan för att kunna arbeta med projektet. Tillsammans med socialarbetare i skola har också skolan varit en plattform som vi under projektets gång har använt oss av, exempelvis genom att på lektionstid prata med barnen. Både fritid och ungdomsjour har anpassat sina verksamheter för att möta barns och familjers behov i området, ett exempel på det har varit Prova på-dagen som anordnades en söndag, som vanligtvis inte är tillhör ordinarie arbetsdag för de båda verksamheterna. Fritid har också utöver det anpassat sin verksamhet genom att ha öppet extra för barnen under de fyra tisdagskvällarna då de vanligtvis har tonårsverksamhet. Ett annat exempel är att vi trots att tisdagskvällarna endast var avsedda för årskurs 4-5 valt att låta kompisar till barnen,

med något år i skillnad fått delta. Vilket vi hade i åtanke i och med att nyckelpersonen vi intervjuat tidigare uppmärksammade att barnens kompisar är viktiga och att det kan vara gynnsamt att inte ha för stränga åldersregler, då risken finns att projektet skulle tappa flera barn om deras vänner som exempelvis är ett år äldre inte kan delta.

Implementering i verksamheterna

I rubrikerna nedan presenteras följsamhet i tids och aktivitetsplan, följsamhet av budget samt framtida planering av projektet.

Följsamhet i tids och aktivitetsplan

Följsamheten i tids och aktivitetsplanen har varit till viss del svår att fullfölja utifrån restriktioner och pandemin som drabbade världen under 2019–2021. Under början av projektet hade projektgruppen restriktioner som gjorde att fysiska möten inte kunde ske, vilket ännu mindre gjorde det möjligt för fysiska aktiviteter för barnen och föräldrar. I samband med detta har också tidsbrist varit en återkommande faktor, då många i arbetsgruppen framförallt har andra huvudsakliga arbetsuppgifter och inte alltid kunnat prioritera möten och genomförandet av projektet. De uppgifter som stod med i aktivitetsplanen men som inte genomfördes på grund utav tidsbrist var bland annat att mingla på språkcafé och att ha en idrotts och fritidsfestival. En framgång under projektets gång har varit regelbundna möten, framförallt fysiska när detta gjordes möjligt. Under de regelbundna mötena har kommande aktiviteter planerats och utförda aktiviteter utvärderats, vilket bidragit till att samverkan i projektgruppen har stärkts.

Under planeringen av aktiviteterna kunde vi se en svårighet som representant från Frötuna Innebandy också påtalade i början av projektet, bristen på idrottshall och lokaler att vara i. Vid flera tillfällen har vi haft svårt att få tag på hallar att vistas i när vi bjudit in föreningar eller verksamheter. Det skulle kunna vara en förklaring till bristen på föreningsliv och föreningsaktiva barn i området, att det inte finns tillräckligt med lokaler för föreningar att hålla till i.

Utöver detta har vi följt den tids och aktivitetsplan vi haft och genomfört aktiviteter och uppgifter inom tidsramen. Exempelvis har fritidskvällarna utförts utifrån den tidsplan som var avsatt och samtliga av intervjuerna med eleverna i skolan genomfördes som bestämt.

Följsamhet till budget

Budget ligger i fas utifrån respektive nämndbeslut och det ekonomiska beslutsunderlaget. En del av budget är avsatt för projektanställning av personal i respektive verksamhet.

Fortsattplanering av verksamhet under det sista projektåret

Fortsatt under projektet planerar vi för att ha en uppföljande workshop med yrkesverksamma i Sävja, då de som deltog uttryckte ett behov av detta under höstterminen för att bredda sin kunskap samt att öka samverkan i området för barnens bästa. Det finns också en vilja att fortsätta ha aktivitet för barn på kvällstid, alternativt vid enstaka helgtillfälle.

Det finns också en förhoppning om att kunna delta på föräldramöten och samla föräldrar under höstterminen 2022, för att på så vis kunna informera föräldrar om föräldrastöd och lyssna in behov. Tidigare har diskussioner förts med familjeenheten i Sävja om att göra detta tillsammans med ungdomsjouren, men då familjeenheten runtomkring i Uppsala redan planerar för andra COPE utbildningar kan detta bli svårt. COPE, som föräldrautbildning för föräldrar boende i Sävja diskuteras dock om det kan utföras i mindre skala utav personal från ungdomsjour. Exempelvis planeras det för föräldrakvällar utifrån teman, som ska väljas ut efter samtal med vårdnadshavare samt kopplat till barnens fritid. Temakvällarna planeras att utgå från COPE-strategier i samband med att fritid erbjuder verksamhet för barn under tiden som vårdnadshavare deltar i föräldrakvällen. Under projektets gång kommer projektansvariga fortsatt att ha regelbundna träffar för att stämma av, planera och under projektets gång att utvärdera aktiviteter.

Referenser

Barns rättigheter i skottlinjen. Om gängkriminalitet och barns uppväxt villkor (2022). Barnens rätt i samhället (BRIS). Stockholm.

Utsatta områden. Sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser (2015). Nationella operativa avdelningen. Stockholm.

Uppsala kommun Trygghetsundersökning (2021). Statisticon AB. Uppsala. Länk: [Trygghetsundersökning 2020-2021 - Uppsala kommun](#)